

Malomszerű játékok

Malomszerű játékok

- Adott egy T halmaz (tábla), és
- T részhalmazainak egy $\mathcal{M}$ családja (malmok): $\mathcal{M} \subseteq P(T)$.

Malomszerű játékok

- Adott egy T halmaz (tábla), és
- T részhalmazainak egy $\mathcal{M}$ családja (malmok): $\mathcal{M} \subseteq P(T)$.
- A játékosok felváltva megjelölik saját jelükkel (pl. X és O) a T halmaz egy-egy elemét.

Malomszerű játékok

- Adott egy T halmaz (tábla), és
- T részhalmazainak egy $\mathcal{M}$ családja (malmok): $\mathcal{M} \subseteq P(T)$.
- A játékosok felváltva megjelölik saját jelükkel (pl. X és O) a T halmaz egy-egy elemét.
- Aki először elfoglal egy malmot, az nyer.

Malomszerű játékok

- Adott egy T halmaz (tábla), és
- T részhalmazainak egy $\mathcal{M}$ családja (malmok): $\mathcal{M} \subseteq P(T)$.
- A játékosok felváltva megjelölik saját jelükkel (pl. X és O) a T halmaz egy-egy elemét.
- Aki először elfoglal egy malmot, az nyer.

Minimalom (lásd a 4.1. alfejezetet):

- T egy 3×3 -as négyzetrács kilenc négyzetéből áll:

2	9	4
7	5	3
6	1	8

Malomszerű játékok

- Adott egy T halmaz (tábla), és
- T részhalmazainak egy $\mathcal{M}$ családja (malmok): $\mathcal{M} \subseteq P(T)$.
- A játékosok felváltva megjelölik saját jelükkel (pl. X és O) a T halmaz egy-egy elemét.
- Aki először elfoglal egy malmot, az nyer.

Minimalom (lásd a 4.1. alfejezetet):

- T egy 3×3 -as négyzetrács kilenc négyzetéből áll:

2	9	4
7	5	3
6	1	8

- $\mathcal{M} = \{ \{2, 9, 4\}, \{7, 5, 3\}, \{6, 1, 8\}, \{2, 7, 6\}, \{9, 5, 1\}, \{4, 3, 8\}, \{2, 5, 8\}, \{4, 5, 6\} \}$

- T egy nagy (de véges) négyzetrács négyzeteiből áll
- n egymás melletti négyzet („vízszintesen”, „függőlegesen” vagy „átlósan”) alkot egy malmot

- T egy nagy (de véges) négyzetrács négyzeteiből áll
- n egymás melletti négyzet („vízszintesen”, „függőlegesen” vagy „átlósan”) alkot egy malmot

Kinek van nyerő stratégiája?

- T egy nagy (de véges) négyzetrács négyzeteiből áll
- n egymás melletti négyzet („vízszintesen”, „függőlegesen” vagy „átlósan”) alkot egy malmot

Kinek van nyerő stratégiája?

- $n \leq 4$ esetén a kezdő játékosnak van nyerő stratégiája (könnyű; lásd a 4.2. alfejezetet)

- T egy nagy (de véges) négyzetrács négyzeteiből áll
- n egymás melletti négyzet („vízszintesen”, „függőlegesen” vagy „átlósan”) alkot egy malmot

Kinek van nyerő stratégiája?

- $n \leq 4$ esetén a kezdő játékosnak van nyerő stratégiája (könnyű; lásd a 4.2. alfejezetet)

- $n = 8$ esetén mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája (Zetters, 1980)
- $n \geq 9$ esetén mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája (Shannon, Pollak, 1954)

- T egy nagy (de véges) négyzetrács négyzeteiből áll
- n egymás melletti négyzet („vízszintesen”, „függőlegesen” vagy „átlósan”) alkot egy malmot

Kinek van nyerő stratégiája?

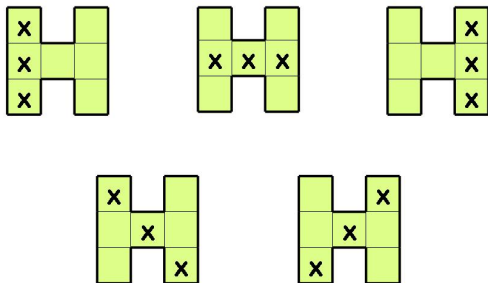
- $n \leq 4$ esetén a kezdő játékosnak van nyerő stratégiája (könnyű; lásd a 4.2. alfejezetet)
- $n = 5$ esetén a kezdő játékosnak van nyerő stratégiája (Allis, van den Herik, Huntjens, 1993)

- $n = 8$ esetén mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája (Zetters, 1980)
- $n \geq 9$ esetén mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája (Shannon, Pollak, 1954)

- T egy nagy (de véges) négyzetrács négyzeteiből áll
- n egymás melletti négyzet („vízszintesen”, „függőlegesen” vagy „átlósan”) alkot egy malmot

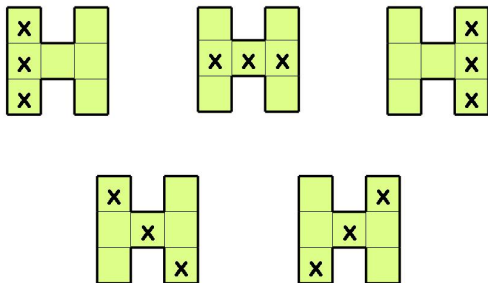
Kinek van nyerő stratégiája?

- $n \leq 4$ esetén a kezdő játékosnak van nyerő stratégiája (könnyű; lásd a 4.2. alfejezetet)
- $n = 5$ esetén a kezdő játékosnak van nyerő stratégiája (Allis, van den Herik, Huntjens, 1993)
- $n = 6$ esetén ???
- $n = 7$ esetén ???
- $n = 8$ esetén mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája (Zetters, 1980)
- $n \geq 9$ esetén mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája (Shannon, Pollak, 1954)

Minimalom a H-heptominón

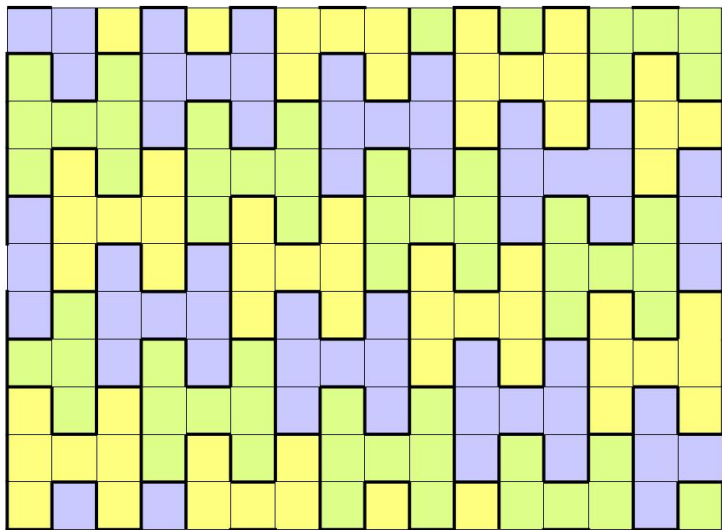

Minimalom a H-heptominón

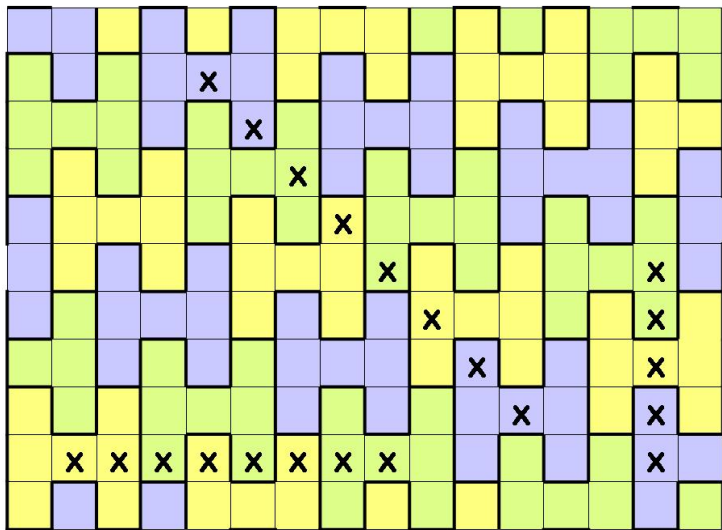
Mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája.

9-amóba

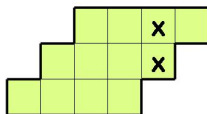
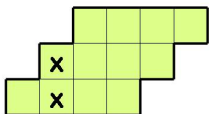
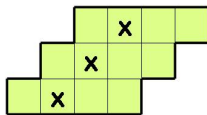
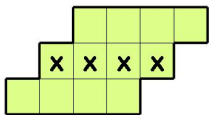

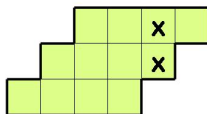
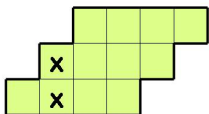
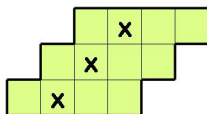
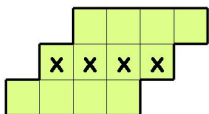
9-amóba

Zettlers-malom

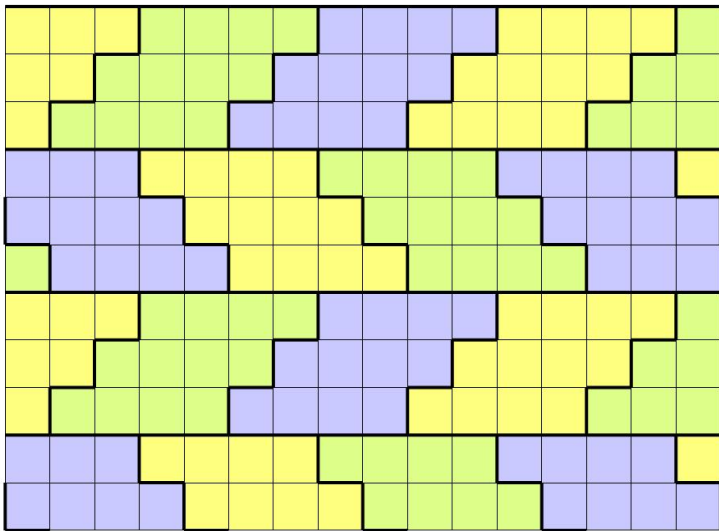

Zettlers-malom

Mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája.

8-amóba

Tétel (stratégialopás)

Malomszerű játékban a második játékosnak nem lehet nyerő stratégiája.

Tétel (stratégialopás)

Malomszerű játékban a második játékosnak nem lehet nyerő stratégiája.

Biz.

Tétel (stratégialopás)

Malomszerű játékban a második játékosnak nem lehet nyerő stratégiája.

Biz.

Legyen A a kezdő játékos, és B a második játékos. Tegyük fel, hogy B-nek van nyerő stratégiája.

Tétel (stratégialopás)

Malomszerű játékban a második játékosnak nem lehet nyerő stratégiája.

Biz.

Legyen A a kezdő játékos, és B a második játékos. Tegyük fel, hogy B-nek van nyerő stratégiája. Ekkor A el tudja lopni B stratégiáját a következőképpen:

Tétel (stratégialopás)

Malomszerű játékban a második játékosnak nem lehet nyerő stratégiája.

Biz.

Legyen A a kezdő játékos, és B a második játékos. Tegyük fel, hogy B-nek van nyerő stratégiája. Ekkor A el tudja lopni B stratégiáját a következőképpen:

- a saját első lépését láthatatlannak tekinti;

Tétel (stratégialopás)

Malomszerű játékban a második játékosnak nem lehet nyerő stratégiája.

Biz.

Legyen A a kezdő játékos, és B a második játékos. Tegyük fel, hogy B-nek van nyerő stratégiája. Ekkor A el tudja lopni B stratégiáját a következőképpen:

- a saját első lépését láthatatlannak tekinti;
- B stratégiájában megcseréli X és O szerepét;

Tétel (stratégialopás)

Malomszerű játékban a második játékosnak nem lehet nyerő stratégiája.

Biz.

Legyen A a kezdő játékos, és B a második játékos. Tegyük fel, hogy B-nek van nyerő stratégiája. Ekkor A el tudja lopni B stratégiáját a következőképpen:

- a saját első lépését láthatatlannak tekinti;
- B stratégiájában megcseréli X és O szerepét;
- ha a lopott stratégiát követve a láthatatlan lépése által elfoglalt mezőbe kellene lépnie, akkor ezt a lépését láthatóvá teszi, és egy tetszőleges üres mezőbe lép „láthatatlanul”.

Tétel (stratégialopás)

Malomszerű játékban a második játékosnak nem lehet nyerő stratégiája.

Biz.

Legyen A a kezdő játékos, és B a második játékos. Tegyük fel, hogy B-nek van nyerő stratégiája. Ekkor A el tudja lopni B stratégiáját a következőképpen:

- a saját első lépését láthatatlannak tekinti;
- B stratégiájában megcseréli X és O szerepét;
- ha a lopott stratégiát követve a láthatatlan lépése által elfoglalt mezőbe kellene lépnie, akkor ezt a lépését láthatóvá teszi, és egy tetszőleges üres mezőbe lép „láthatatlanul”.

Mivel malomszerű játékban sosem árthat az, ha több helyen szerepel a saját jelünk (mint amit a lopott stratégia előírna), a fenti stratégia nyerést biztosít A számára.

Tétel (stratégialopás)

Malomszerű játékban a második játékosnak nem lehet nyerő stratégiája.

Biz.

Legyen A a kezdő játékos, és B a második játékos. Tegyük fel, hogy B-nek van nyerő stratégiája. Ekkor A el tudja lopni B stratégiáját a következőképpen:

- a saját első lépését láthatatlannak tekinti;
- B stratégiájában megcseréli X és O szerepét;
- ha a lopott stratégiát követve a láthatatlan lépése által elfoglalt mezőbe kellene lépnie, akkor ezt a lépését láthatóvá teszi, és egy tetszőleges üres mezőbe lép „láthatatlanul”.

Mivel malomszerű játékban sosem árthat az, ha több helyen szerepel a saját jelünk (mint amit a lopott stratégia előírna), a fenti stratégia nyerést biztosít A számára. Mindkét játékosnak viszont nem lehet nyerő stratégiája. □

Tétel (Neumann János, 1928)

Kétszemélyes definit kombinatorikai játékban

- valamelyik játékosnak van nyerő stratégiája, vagy pedig
- mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája.

Tétel (Neumann János, 1928)

Kétszemélyes definit kombinatorikai játékban

- valamelyik játékosnak van nyerő stratégiája, vagy pedig
- mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája.

Következmény

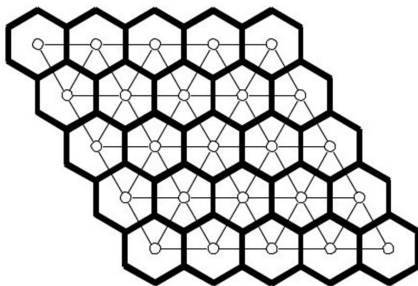
Malomszerű játékban

- vagy a kezdő játékosnak van nyerő stratégiája,
- vagy mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája.

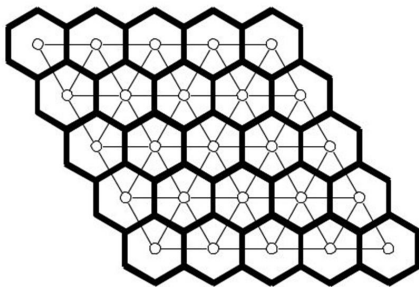
Hex

Világos (A) és sötét (B) felváltva helyezik korongjaikat a (11×11) -es hextáblára:

Hex

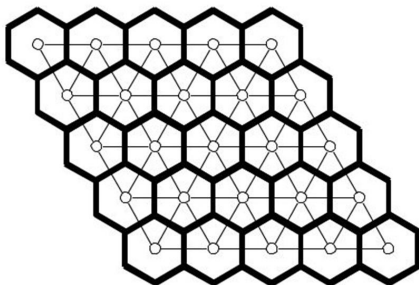
Világos (A) és sötét (B) felváltva helyezik korongjaikat a (11×11) -es hextáblára:

Világos célja fehér gyöngsorral összekötni a tábla alsó és felső szélét, sötét célja pedig fekete gyöngsorral összekötni a tábla bal és jobb szélét.

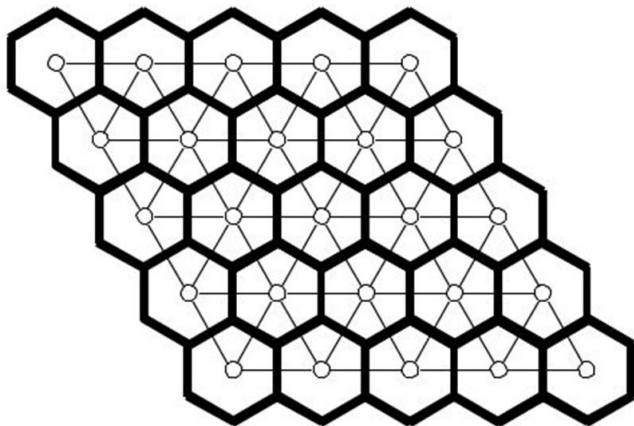
Hex

Világos (A) és sötét (B) felváltva helyezik korongjaikat a (11×11) -es hextáblára:

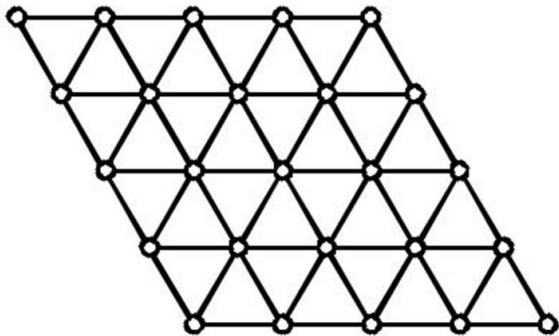

Világos célja fehér gyöngsorral összekötni a tábla alsó és felső szélét, sötét célja pedig fekete gyöngsorral összekötni a tábla bal és jobb szélét. A két játékos „malmai” nem ugyanazok, ezért a hex szigorúan véve nem malomszerű játék.

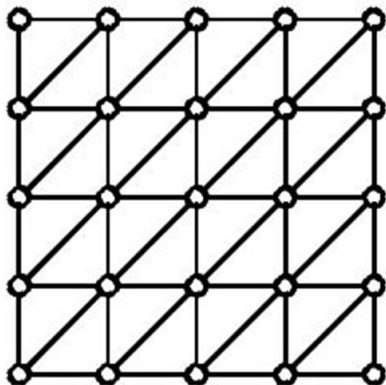
A hex gráfja

A hex gráfja

A hex gráfja

Stratégialopás a hexben

Tétel (Nash, 1949)

A hexben a második játékosnak nincs nyerő stratégiája.

Stratégialopás a hexben

Tétel (Nash, 1949)

A hexben a második játékosnak nincs nyerő stratégiája.

Biz.

Stratégialopás a hexben

Tétel (Nash, 1949)

A hexben a második játékosnak nincs nyerő stratégiája.

Biz.

A stratégialopás itt is működik,

Stratégialopás a hexben

Tétel (Nash, 1949)

A hexben a második játékosnak nincs nyerő stratégiája.

Biz.

A stratégialopás itt is működik, csak a színek kicserélése (és az első lépés titkosítása) mellett tükrözni is kell. □

Stratégialopás a hexben

Tétel (Nash, 1949)

A hexben a második játékosnak nincs nyerő stratégiája.

Biz.

A stratégialopás itt is működik, csak a színek kicserélése (és az első lépés titkosítása) mellett tükrözni is kell.

Tétel (Nash, 1949)

A hex éles játék (azaz döntetlen nem lehetséges).

Stratégialopás a hexben

Tétel (Nash, 1949)

A hexben a második játékosnak nincs nyerő stratégiája.

Biz.

A stratégialopás itt is működik, csak a színek kicserélése (és az első lépés titkosítása) mellett tükrözni is kell.

Tétel (Nash, 1949)

A hex éles játék (azaz döntetlen nem lehetséges).

Biz.

Stratégialopás a hexben

Tétel (Nash, 1949)

A hexben a második játékosnak nincs nyerő stratégiája.

Biz.

A stratégialopás itt is működik, csak a színek kicserélése (és az első lépés titkosítása) mellett tükrözni is kell.

Tétel (Nash, 1949)

A hex éles játék (azaz döntetlen nem lehetséges).

Biz.

A következő oldalon.

Stratégialopás a hexben

Tétel (Nash, 1949)

A hexben a második játékosnak nincs nyerő stratégiája.

Biz.

A stratégialopás itt is működik, csak a színek kicserélése (és az első lépés titkosítása) mellett tükrözni is kell.

Tétel (Nash, 1949)

A hex éles játék (azaz döntetlen nem lehetséges).

Biz.

A következő oldalon.

Következmény (Nash, 1949)

A hexben a kezdő játékosnak van nyerő stratégiája.

Stratégialopás a hexben

Tétel (Nash, 1949)

A hexben a második játékosnak nincs nyerő stratégiája.

Biz.

A stratégialopás itt is működik, csak a színek kicserélése (és az első lépés titkosítása) mellett tükrözni is kell.

Tétel (Nash, 1949)

A hex éles játék (azaz döntetlen nem lehetséges).

Biz.

A következő oldalon.

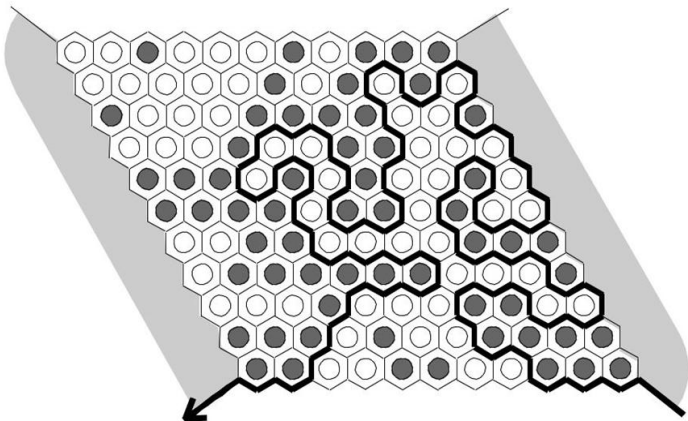
Következmény (Nash, 1949)

A hexben a kezdő játékosnak van nyerő stratégiája.

Megjegyzés

A négyzetrácon (sakktáblán) játszott „hex” nem éles, és mindkét játékosnak van biztonságos stratégiája (lásd a 4.3. alfejezetet).

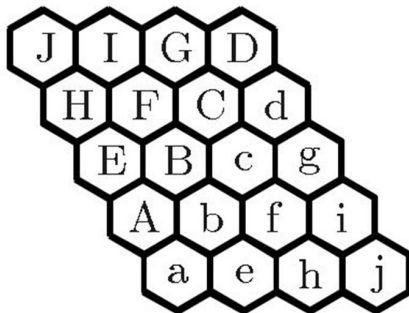
A hex élességének bizonyítása

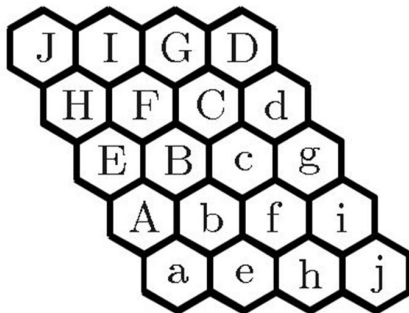
Hex aszimmetrikus táblán

A előnyét csökkenthetjük azzal, hogy $n \times (n - 1)$ -es táblán játszunk:

Hex aszimmetrikus táblán

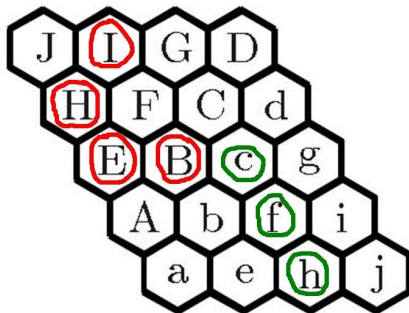
A előnyét csökkenthetjük azzal, hogy $n \times (n - 1)$ -es táblán játszunk:

Így viszont már B-nek van nyerő stratégiája: mindig az A által utoljára elfoglalt mező párját kell elfoglalnia (párosítási stratégia).

Hex aszimmetrikus táblán

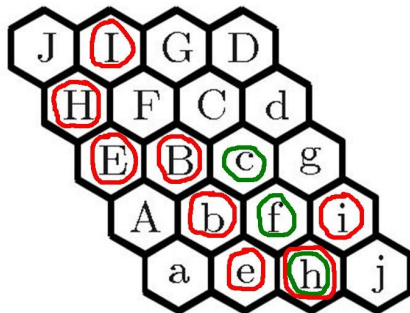
Tegyük fel, hogy A összekötötte a tábla alsó és felső szélét:

hfcBEHI

Hex aszimmetrikus táblán

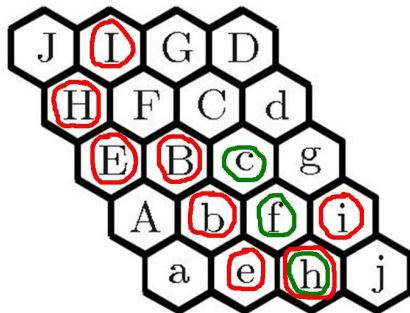
Tükrözzük a gyöngysor „nagybetűs” részét:

hfcbehi

Hex aszimmetrikus táblán

Tükrözzük a gyöngysor „nagybetűs” részét:

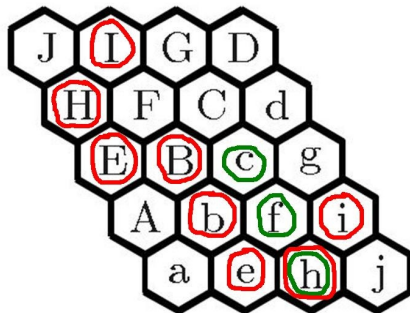

hfcbehi

A tükrözött és az eredeti gyöngysor metszi egymást, így van olyan pár, aminek mindkét tagját A foglalta el (h és H),

Hex aszimmetrikus táblán

Tükrözzük a gyöngysor „nagybetűs” részét:

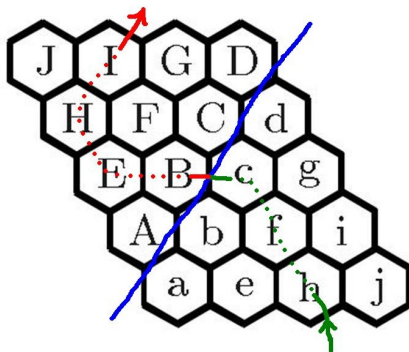

hfcbehi

A tükrözött és az eredeti gyöngysor metszi egymást, így van olyan pár, aminek mindkét tagját A foglalta el (h és H), ez pedig ellentmond a B által követett párosítási stratégiának.

Hex aszimmetrikus táblán

Az eredeti gyöngysor a tábla alsó szélétől a felsőig halad, és jobbról balra szeli át a két térfél határát:

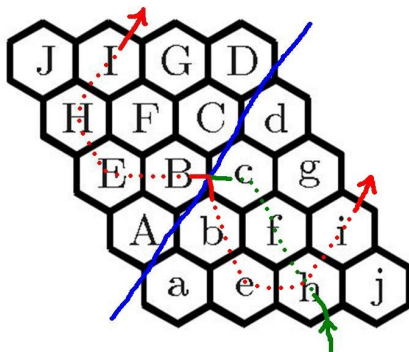

Hex aszimmetrikus táblán

A gyöngysor tükrözött része a határvonalnál lefelé indul, eleinte az eredeti gyöngysortól balra halad, majd végül eléri a tábla jobb szélét:

Ebből következik, hogy valóban lesz metszéspont.

Hex aszimmetrikus táblán

Összefoglalva: az $n \times m$ -es táblán játszott hex játékban

- A-nak van nyerő stratégiája, ha $n \leq m$, és
- B-nek van nyerő stratégiája, ha $n > m$.

Hex aszimmetrikus táblán

Összefoglalva: az $n \times m$ -es táblán játszott hex játékban

- A-nak van nyerő stratégiája, ha $n \leq m$, és
- B-nek van nyerő stratégiája, ha $n > m$.

A nyerő stratégiája csak $n \leq 9$ esetén ismert az $n \times n$ -es hex játékban.